

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ 2023. ГОДИНЕ

Дејан Ђукић

директор

Београд, март 2024. г.

Садржај:

1.	Увод	4
1.1.	Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а током 2023. године:	4
2.	Послови Регистра и тржиште домена	4
2.1.	Систем за регистрацију и доступност сервиса	4
2.2.	Стање тржишта домена	5
2.3.	Статистичка анализа	5
2.4.	Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	6
3.	Присуство РНИДС-а у јавности	6
3.1.	Анализа присуства РНИДС-а у медијима	6
3.2.	Догађаји	8
3.2.1.	РНИДС представио писмо Лингва РНИДС	8
3.2.2.	ДИДС	8
3.2.3.	РНИДС домаћин CENTR Jamboree	8
3.2.4.	IGF Србија 2023	8
3.2.5.	Бизнис клуб са Нишким кластером напредних технологија	9
3.2.6.	Одржан трећи „Интернет дијалог“	9
3.2.7.	Национална сајбер конференција 2023	9
3.2.8.	Девета RSNOG конференција	9
3.2.9.	Хакатон „Има на ћирилицу“	10
3.3.	Сарадња и учешће на другим конференцијама	10
3.3.1.	Serbian Cybersecurity Challenge 2023.	12
3.3.2.	Одржана вежба Сајбер Тесла 2023	12
3.3.3.	Радна група за израду Закона о изменама и допунама Закона о12 информационој безбедности	12
3.3.4.	Пети Bizit семинар	12
3.3.5.	Digitalk е-комерц дани	12
3.3.6.	Подршка реализацији Београдске конференције о биоинформатици 12	12
3.3.7.	Подршка манифестацији <i>PC Press Top 50</i>	13
3.3.8.	Подршка Конгресу студената електротехнике и рачунарства	13
3.3.9.	SEEDIG 8	13
3.3.10.	Такмичење „Осуди дискриминацију“	13
3.4.	Кампања „Локалац на интернету“	13
3.5.	Анализа тржишта домена	13
3.5.1.	Истраживање „Употреба дигиталних технологија у пословању14	
3.5.2.	Истраживање „Анализа домаћих веб-продавница“	14

3.6.	Сајт Фондације рнидс.срб/rnids.rs	14
3.7.	Домен пројекат	15
3.7.1.	Сајт домен.срб/domen.rs	15
4.	Послови Фондације	16
4.1.	Интерни ИКТ сервиси	16
4.2.	Правни и општи послови	16
4.3.	Подршка Управном одбору	16
4.4.	Подршка Конференцији суоснивача	17
4.5.	Финансије	17
4.5.1.	Финансијски извештаји	18
4.6.	Преглед финансијских средстава	19
4.7.	Набавке	20

1. Увод

1.1. Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а током 2023. године:

- DNS сервис је функционисао са 100% расположивости.
- Сервиси за регистрацију су функционисали са 100% расположивости.
- Укупан прилив у 2023. години износи 227.685.949 са урачунатим ПДВ-ом.
- Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачунато у динарима, на дан 31. 12. 2023. године, износи 181.380.595 динара.
- Укупан број регистрованих назива домена је: 135.605 .rs и 3.612 .срб.

2. Послови Регистра и тржиште домена

2.1. Систем за регистрацију и доступност сервиса

Сви основни сервиси РНИДС-а су током 2023. године радили стабилно, без прекида. Све интервенције на унапређењу или подешавању система су планиране и извршене без прекида сервиса.

НАЗИВ сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	без прекида	100%
Сервиси RSreg апликације	без прекида	100%
Финансијски сервис регистрације	без прекида	100%

На систему за регистрацију домена извршено је неколико измена како би се олакшао рад, или убрзао процес рада. Неке од тих измена су процес промене регистранта из кога је избачен корак слања ПДФ формулара (систем сад одобрава промену регистранта након потврде старог и новог регистранта), али и низ других измена које су презентоване овлашћеним регистрима кроз обавештења и презентације.

У 2023. години обављена је набавка и припрема за промену дела мрежне опреме, чиме ће се добити на безбедности и на стабилности у раду мрежних сервиса. Опрема је инсталирана током првог квартала 2024. године.

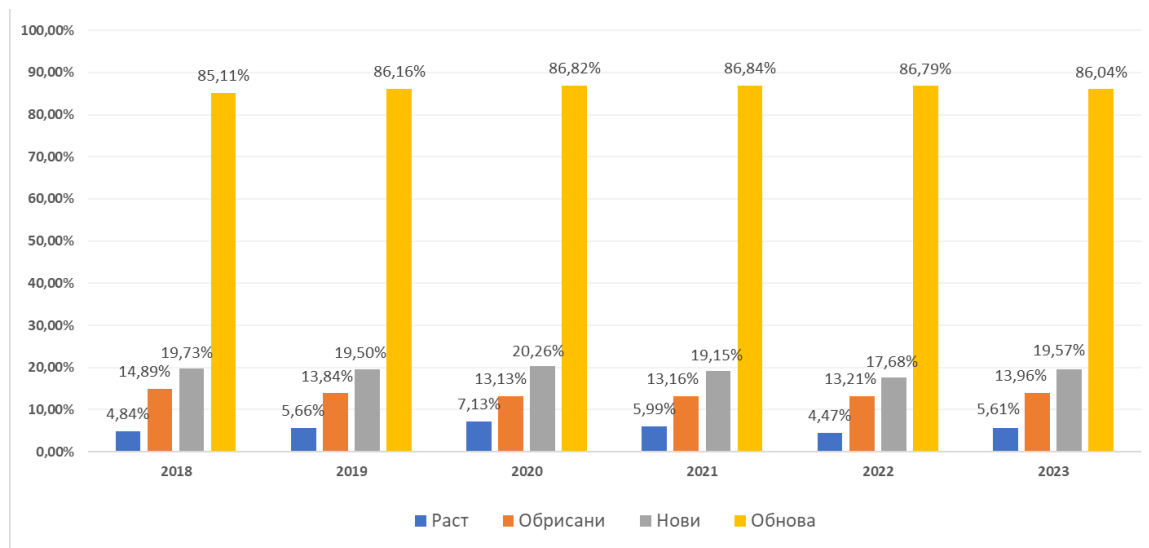
Софтвер и инфраструктура су редовно ажурирани на најновије стабилне верзије у складу са препорукама произвођача. На опреми је имплементиран и најновији микрокод са унапређеним безбедносним функционалностима. Тиме је обезбеђен поузданији рад, више функционалности, боље перформансе и већа сигурност. Током ових активности сви сервиси су били доступни.

У складу са праћењем трендова и новости, запослени у ИКТ сектору похађали су неколико стручних семинара и курсева.

2.2. Стање тржишта домена

Имајући у виду да је дошло до промене тарифника накнада РНИДС-а током 2023. године, који је ступио на снагу 1. 3. 2023. године, може се закључити да ова промена (повећање накнада, нпр. повећање накнаде за регистрацију .rs од 14,7%) није имала негативних ефеката на приливе Фондације. Ако би се изоловано посматрао раст прилива по том основу у периоду од ступања на снагу новог тарифника, стопа раста је и већа – 17% (период 1. 3 – 31. 12. 2023, у односу на исти период 2022. године).

На крају 2023. године било је 135.605 регистрованих .rs назива домена, што је раст од 5,61% у односу на крај 2022. године. Број регистрованих .срб назива домена на крају 2023. године износи 3.612, што је, исказано у процентима, 57,25% више у односу на претходну годину.

Параметри регистрације .rs домена 2018-2023.

2.3. Статистичка анализа

У табелама су дате упоредне вредности кључних показатеља броја регистрованих домена за 2022. и 2023. годину.

.rs		2023.	2022.
Стопа задржавања	(број домена на крају периода – нови у току периода) / број на почетку периода	86,04%	86,79%
Стопа креирања	нови у току периода / број на почетку периода	19,49%	17,68%
Стопа брисања	обрисани у току периода / број на почетку периода	12,90%	13,21%

.срб		2023.	2022.
Стопа задржавања	(број домена на крају периода - нови у току периода) / број на почетку периода	83,60%	86,87%
Стопа креирања	нови у току периода / број на почетку периода	68,48%	6,59%
Стопа брисања	обрисани у току периода / број на почетку периода	8,14%	13,41%

2.4. Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“ (РНИДС) организовала је 7. јуна радионицу за овлашћене регистре. Радионица је била посвећена безбедносним аспектима односно заштити назива домена и променама које овлашћене регистре очекују приликом рада у апликацији RReg.

Следећа радионица за овлашћене регистре организована је 12. септембра са циљем да се представе планови за унапређење заједничког тржишног наступа, размотре предложени модалитети сарадње на маркетиншким активностима уз представљање нацрта програма подршке тржишним активностима овлашћених регистара.

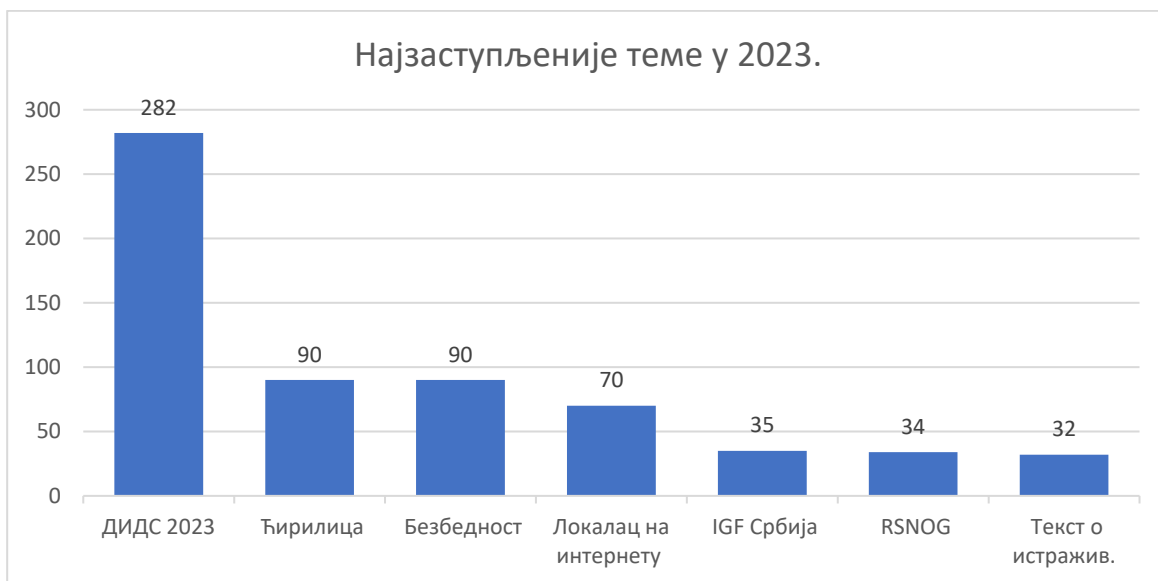
На самом крају године организован је онлајн састанак са овлашћеним регистрима РНИДС-а, током ког је представљена финална верзија Подстицајних програма чија имплементација почиње у јануару 2024.

3. Присуство РНИДС-а у јавности

3.1. Анализа присуства РНИДС-а у медијима

Током 2023. имали смо укупно 805 објава у свим врстама медија.

У првом кварталу је забележено укупно 390 објава, у другом 109, у трећем 135, а у четвртм кварталу укупно 171 објава.

Током 2023. године РНИДС се појавио у 141 различитом медију – 16 штампаних, пет телевизијских, три радио-станице и 117 интернет портала. У штампаним медијима забележена је укупно 77 објава, у телевизијским емисијама 21 прилог, радијским емисијама 12 прилога, а на интернет порталима укупно 695 објава.

У поређењу са претходном годином, бележи се пад присутности на интернету за 10%, у штампи за 23,76% и на ТВ-у за 19,23%, али и раст присутности на радију од 20%.

3.2. Догађаји

3.2.1. РНИДС представио писмо Лингва РНИДС

Представљањем нових фонтова српске ћирилице Етар РНИДС и разговором на тему односа српског језика и вештачке интелигенције обележена је једанаеста годишњица од почетка регистрације домена .срб. О фамилији фонтова Етар РНИДС, који се могу бесплатно преузети на веб-сајту РНИДС-а, говорио је њихов аутор, графички дизајнер Петар Стошић. Слободан Марковић, саветник за дигиталне технологије у Програму УН за развој, говорио је о пројекту *COMtext*, односно иницијативи за развој отворених NLP/NLU (рачунарска обрада, одн. „разумевање“ природног језика) ресурса и алата за српски језик.

3.2.2. ДИДС

Дан интернет домена Србије – ДИДС 2023 одржан је 7. марта уз учешће више реномираних говорника, предавача и панелиста. Изузетна посећеност конференције најбоља је потврда да су теме о којима је посебно било речи актуелне, добро одабране и занимљиве, што је пригодно илустровао и званични слоган „Размишљај дигитално“. ДИДС 2023 отворили су државни секретар у Министарству информисања и телекомуникација Милан Добријевић и директор Фондације „Регистар националног интернет домена Србије“ (РНИДС) Дејан Ђукић.

3.2.3. РНИДС домаћин CENTR Jamboree

Највећи годишњи састанак заједнице коју окупља CENTR (Удружење европских националних регистара домена највишег нивоа) – CENTR Jamboree одржан је у периоду од 31. маја до 2. јуна у Београду. Фондацији РНИДС припало је задовољство да буде домаћин колегама из регистара националних домена највишег нивоа из Европе, али и других делова света.

Током првог дана разговарало се о трендовима у индустрији, post-quantum DNS-у, о успоравању раста као проблему али и прилици. Посебна пажња посвећена је NIS2 (*Network and Information Security*) директиви Европске уније, те је након датог прегледа директиве уследио панел током ког се разговарало о верификацији и валидацији регистранта, а у контексту наведене директиве. Током другог дана текле су паралелне сесије. Разговарало се о сарадњи са овлашћеним регистрима, системима за упозоравање на злоупотребе и о усклађивању рада и процедура регистара са правним прописима. Трећи дан био је посвећен раду пројектних група, али и сесијама које су се бавиле DNS-ом и вештачком интелигенцијом и могућношћу унифицираног приступа верификацији регистраната.

Готово 200 учесника, током три дана, на пленарним и радним сесијама, разматрало је питања важна за свакодневни рад регистара, али и питања која се тичу стратешких одлука и перспективе рада регистара у светлу нових трендова и захтева међународне легислативе. Добродошлицу у Београд окупљенима је пожелео Дејан Ђукић, директор РНИДС-а, који је колегама представио рад и историју развоја нашег регистра.

3.2.4. IGF Србија 2023

Српски форум о управљању интернетом (IGF Србија 2023) одржан је 16. маја у Београду, а пред окупљеном публиком разматране су теме у фокусу интересовања међународне интернет заједнице. И ове године домаћин форума био је РНИДС, а суорганизатори Министарство информисања и телекомуникација, Фондација „Дипло“, Интернет друштво Србије огранак

Београд и компанија *Gransy*, уз подршку организација USAID/*Internews*, ICANN, RIPE NCC и Канцеларије повереника за заштиту равноправности.

IGF Србија одржава се други пут под овим називом и део је NRI (*National and Regional IGF initiatives*) мреже глобалног IGF-а, а наставак националних дискусија о дигиталним политикама и управљању интернетом.

3.2.5. Бизнис клуб са Нишким кластером напредних технологија

Одржана су два Бизнис клуба који заједно организују РНИДС и Нишки кластер напредних технологија (NiCAT), и то 31. марта и 1. децембра. Као и у 2022. години, догађаји су окупили компаније чланице Кластера, али и представнике нишке академске заједнице и других пословних организација, а током два сусрета разматране су теме попут промена у пословању које су, како локално тако и глобално, узроковале кризу у ИТ сектору, имплементација нових технологија и улазак нових генерација на тржиште рада.

3.2.6. Одржан трећи „Интернет дијалог“

Трећа конференција „Интернет дијалог“, коју заједнички организују РНИДС и Правни факултет Универзитета у Београду, одржана је 13. јуна у простору *Bezistan Open Space*. Ове године конференција је у потпуности имала међународни карактер, имајући у виду да су учесници из Словеније, Немачке, Пољске, Италије, Холандије, Кипра, Мађарске и Србије разговарали о новим европским прописима који се примењују на онлајн платформе – Уредби о дигиталним тржиштима и Уредби о дигиталним услугама, док су учесници из Сједињених Америчких Држава, Кине и Аустралије представили упоредноправна решења наведених земаља.

3.2.7. Национална сајбер конференција 2023

Фондација РНИДС и Национални ЦЕРТ Републике Србије, уз подршку Министарства информисања и телекомуникација и Мреже за сајбер безбедност, заједно су организовали 17. октобра конференцију посвећену најважнијим темама из области сајбер безбедности. Конференција је забележила изузетно интересовање како медија тако и публике, те је на месту догађаја било више од 200 посетилаца, а видео-пренос догађаја током његовог трајања прегледан је више од 1.200 пута.

Конференција је окупила представнике јавног, академског, невладиног и приватног сектора, подвукла значај сарадње различитих страна на подизању свести о сајбер безбедности, те још указала на капацитете Фондације РНИДС за реализацију друштвено значајних пројеката.

3.2.8. Девета RSNOG конференција

Група мрежних оператора Србије (RSNOG) одржала је 9. новембра 2023. у Београду своју девету годишњу конференцију, уз учешће бројних домаћих и страних стручњака из домена мрежних комуникација, информационе инфраструктуре, мултимедијалних сервиса, сајбер безбедности, подршке пословним операцијама и других.

Фондација РНИДС је, као и свих претходних година, подржала реализацију догађаја не само као покровитељ конференције, већ и организационо и логистички.

3.2.9. Хакатон „Има на ћирилици“

Крајем новембра РНИДС је, у сарадњи са компанијом *Quantox Technology*, организовао трећи хакатон, а овогодишњи задатак била је израда веб-портала са ресурсима за креирање сајтова, апликација и садржаја на ћирилицу. Десет екипа, 40 учесника, гимназијалци из Ниша, студенти из Београда, Новог Сада, Крагујевца, Чачка и Ниша током 48 сати, 25. и 26. новембра, покушали су да одговоре на питање шта то све има на ћирилицу на интернету. Свих 10 екипа је пронашло одговор и представило различите веб-портале – од портала који излиставају постојеће ресурсе, подстичу дискусије до портала на којима се граде заједнице. Жири је одлучио да прво место припадне најмлађем тиму који је учествовао, екипи гимназијалаца специјалног ИТ одељења „Бора Станковић“ у Нишу и њиховом решењу „Ћирилко“.

3.3. Сарадња и учешће на другим конференцијама

Датум одржавања скупа	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник
8. 2. 2023.	56th CENTR Administrative workshop	Винтертур, Швајцарска	Александар Костадиновић
8. 2. 2023.	56th CENTR Administrative workshop	онлајн	Жарко Кецић
16 – 17. 2. 2023.	68th CENTR Legal & Regulatory workshop	Брисел, Белгија	Дејан Ђукић
21 – 23. 2. 2023.	APTLD83	Вијентијан, Лаос	Дејан Ђукић
11 – 16. 3. 2023.	ICANN76	Канкун, Мексико	Дејан Ђукић
11 – 16. 3. 2023.	ICANN76	онлајн	Жарко Кецић
1 – 2. 3. 2023.	37th CENTR Marketing workshop	Фиренца, Италија	Дијана Милутиновић, Маријана Борковић
1 – 2. 3. 2023.	37th CENTR Marketing workshop	онлајн	Предраг Милићевић
17. 3. 2023	Cyber security in the public administration	Скопље, Македонија	Дијана Милутиновић
28. 3. 2023.	1. UNIVERSAL ACCEPTANCE DAY	Јереван, Јерменија	Дејан Ђукић
12. 4. 2023.	TrustMark Day br. 9	онлајн	Предраг Милићевић
19. 4. 2023.	Bizit	Београд	Предраг Милићевић
20 – 23. 4. 2023.	DigiTalk	Зрењанин	Предраг Милићевић, Маријана Борковић, Ивана Милић
18. 5. 2023.	Digital day	Београд	Маријана Борковић, Предраг Милићевић

19 – 23. 6. 2023.	Cyber Tesla 2023.	Горњи Милановац	Александар Ристић
19 – 21. 6. 2023.	EuroDIG 2023.	Тампере, Финска	Дијана Милутиновић
23. 6. 2023.	Cyber Tesla 2023.	Горњи Милановац	Дејан Ђукић
22 – 26. 5. 2023.	RIPE86 meeting	Роттердам, Холандија	Дејан Ђукић
12 – 15. 6. 2023.	77th ICANN	Вашингтон, САД	Дејан Ђукић
18 – 22. 9. 2023.	APTLD84	Сеул, Јужна Кореја	Дејан Ђукић, Жарко Кецић
25 – 26. 9. 2023.	69th CENTR Legal & Regulatory workshop	Осло, Норвешка	Дејан Ђукић
14 – 15. 9. 2023.	DigiMarCon	Амстердам, Холандија	Маријана Борковић
28 – 29. 9. 2023.	57th CENTR Administrative workshop	Братислава, Словачка	Александар Костадиновић
14. 9. 2023.	Women4Cyber	Београд	Дијана Милутиновић
27. 9. 2023.	Coming IT конференција	Београд	Александар Ристић, Жарко Кецић
8 – 12. 10. 2023.	IGF 2023.	Кјото, Јапан	Дијана Милутиновић
11. 10. 2023.	Креативно слепило – Dave Trott	Београд	Предраг Милићевић
26. 10. 2023.	Значај очувања ћирилице у дигиталној ери	Београд	Предраг Милићевић
27 – 29. 10. 2023.	Digitalk	Ниш	Предраг Милићевић
25 – 29. 11. 2023.	DSC (Data Science Conference)	Београд	Маријана Борковић
21 – 26. 10. 2023.	ICANN78	Хамбург, Немачка	Дејан Ђукић
6 – 7. 11. 2023.	SEEDIG 8	Загреб, Хрватска	Дијана Милутиновић, Ивана Милић
8 – 9. 11. 2023.	38th CENTR Marketing workshop	онлајн	Предраг Милићевић
13 – 16. 11. 2023.	Annual CENTR meeting (GA70), TLD ISAC meeting & Leaders Day	Брисел, Белгија	Дејан Ђукић
27. 11 – 1. 12. 2023.	RIPE87	Рим, Италија	Дејан Ђукић,

3.3.1. Serbian Cybersecurity Challenge 2023.

Финале националног такмичења *Serbian Cybersecurity Challenge 2023* одржано је 17. маја у Београду. Било је 197 такмичара подељених у 17 тимова сачињених од студената и средњошколаца који су претходно прошли квалификације. Надметали су се у форми „освајања заставе“ (CTF, *Capture the Flag*), решавањем задатака из различитих области у вези са сајбер безбедношћу.

3.3.2. Одржана вежба Сајбер Тесла 2023

Вежба у сајбер простору, Сајбер Тесла 2023 (*Cyber Tesla 2023*), коју је организовао Генералштаб Војске Србије, Управа за телекомуникације и информатику, одржана је у периоду од 19. до 22. јуна у Горњем Милановцу. Овогодишња тема вежбе била је одбрана телекомуникационо - информационог система од претњи из сајбер простора, а на вежби су учествовали представници приватног, јавног сектора и академске заједнице, као и представник РНИДС-а.

3.3.3. Радна група за израду Закона о изменама и допунама Закона о информационој безбедности

Директор РНИДС-а и руководиоца ИКТ сектора су, у својству члана и заменика члана, учествовали у раду радне групе за израду Закона о изменама и допунама Закона о информационој безбедности.

3.3.4. Пети Bizit семинар

Фондација РНИДС подржала је реализацију петог Bizit семинара, одржаног 19. априла на Белом двору у Београду, у организацији *PC Press*-а. Семинар се бавио темом наслеђивања бизниса, организационим, правним и моралним аспектима процеса преношења права управљања и права власништва са оснивача на наследнике.

3.3.5. Digitalk е-комерц дани

РНИДС је и ове године био пријатељ Digitalk е-комерц дана и конференције, који су одржани у хотелу „Војводина“ у Зрењанину од 20. до 23. априла. Током догађаја представљени су резултати истраживања „Употреба дигиталних технологија у пословању“, коју је РНИДС спровео у јануару 2023. године.

3.3.6. Подршка реализацији Београдске конференције о биоинформатици

РНИДС је подржао реализацију Београдске конференције о биоинформатици – BelVi 2023, која је одржана у периоду од 19. до 23. јуна у хотелу „Метропол“ у Београду у организацији Института за молекуларну генетику и генетичко инжењерство, Математичког факултета, Биолошког факултета, Математичког института САНУ, Института за нуклеарне науке „Винча“ и Српског друштва за биоинформатику и рачунарску биологију.

3.3.7. Подршка манифестацији *PC Press Top 50*

И ове године, Фондација РНИДС је подржала манифестацију *PC Press Top 50*, коју је 26. пут организовао магазин *PC Press*. Свечаност доделе признања одржана је 6. фебруара у Народном музеју у Београду, а РНИДС је специјално признање доделио сајту slatkateglica.rs.

3.3.8. Подршка Конгресу студената електротехнике и рачунарства

Други Конгрес студената електротехнике и рачунарства (КСЕР) одржан је од 9. до 12. марта на Златибору и окупио је више од 500 студента различитих универзитетских центара у земљи и иностранству.

3.3.9. SEEDIG 8

SEEDIG (Дијалог о управљању интернетом Југоисточне Европе) организовао је своје осмо годишње окупљање 6. и 7. новембра у Загребу. Тема овогодишњег скупа била је „Дигитално ван граница: регионална синергија за напредак заједнице“, а РНИДС је једна од организација која је подржала реализацију догађаја. У програму је учествовала Дијана Милутиновић, која је одржала предавање о ефектима који се постижу заједничким деловањем више организација на пољу сајбер безбедности.

3.3.10. Такмичење „Осуди дискриминацију“

По други пут РНИДС је подржао такмичење „Осуди дискриминацију“, симулацију суђења из области заштите од дискриминације, коју организује Канцеларија Повереника за заштиту равноправности. Такмичење, једино овог типа на тему дискриминације у Европи, које је утицало на појаву сличних такмичења у региону, одржано је јубиларни, десети пут. Овог пута победу је однела екипа Правног факултета Универзитета у Нишу. Чланови већа (жирија) током финала у ком су се такмичиле две најбоље пласиране екипе били су: Боса Ненадић, некадашња председница Уставног суда, Вида Петровић Шкоро, некадашња председница Врховног суда, Тијана Шурлан, судија Уставног суда, судија Небојша Ђуричић и Дејан Ђукић, директор Фондације РНИДС.

3.4. Кампања „Локалац на интернету“

Кампања је хуманитарног карактера, са идејом да *DechkoTzar* дизајнира нове мајице са слоганом „Локалац на интернету“ и доштампа неке старе моделе. Такође, у асортиман су убачене шоље и цегери, за које је био издвојен буџет од стране Фондације. Мајице се продају у *DechkoTzar* онлајн продавници и у њиховим радњама, а сав приход иде у добротворне сврхе Центру за младе таленте „Никола Тесла“, као помоћ за реализацију програмских активности, едукацију талентоване деце и младих научника, израду научноистраживачких радова и припреме за такмичења.

Наредна организација којој ћемо донирати новац је Математичка гимназија и у току је потписивање уговора са њима. Такође, остварујемо сарадњу са пиваром Догма, која прави пиво „локалац на интернету“, које такође има хуманитарни карактер. Од сваке продате лименке 20 динара се донира удружењу *Discover Serbia* за садњу дрвећа и пошумљавање Србије. Сајт lokalac.rs је активан и посећен, а сваког месеца забележене су продаје артикала.

3.5. Анализа тржишта домена

3.5.1. Истраживање „Употреба дигиталних технологија у пословању

Агенција *Plummark* је, за потребе РНИДС-а, током јануара 2023. спровела квантитативно истраживање о томе како предузећа користе дигиталне технологије у свом пословању. Истраживање је спроведено на насумичном узорку од 650 предузећа у Србији, методом телефонске анкете (CATI). Анкета је урађена са власницима, директорима или менаџерима који су информисани о теми употребе дигиталних технологија у свом предузећу.

Како ово истраживање показује, сајт поседује чак 82% фирми у Србији, од којих је две трећине на .rs домену. Међутим, онлајн продају преко сајта има свега око 36% предузећа.

Скоро сви испитаници употребљавају имејл у званичној комуникацији, при чему готово половина користи имејл на домену фирме. Преко две трећине њих користи .rs домен. Мање фирме, предузетници, као и предузећа која краће послују, чешће употребљавају бесплатне сервисе, са изузетком трговинских фирми. Иако већина трговаца послује као микро и мала предузећа, више од половине користи имејл на домену фирме.

Омиљене друштвене мреже за продајне активности и даље су Фејсбук и Инстаграм. Вајбер је недовољно искоришћен у пословне сврхе, имајући у виду да са 90% удела у Србији апсолутно доминира међу сервисима за инстант размену порука.

3.5.2. Истраживање „Анализа домаћих веб-продавница“

Резултати су формиран на основу истраживања које је агенција „Е-трговина“ спровела у периоду од новембра 2022. до фебруара 2023. године. Оно је обухватило 1.000 веб-продавница на сајтовима домаћих правних лица која продају робу и/или услуге. Свако правно лице је проверено у АПР-у пре укључивања у узорак, како би се искључила могућност да нелегалне продавнице буду обухваћене истраживањем. За сваку продавницу је, прегледом садржаја на сајту и домена на којима се сајтови налазе, утврђено тренутно стање у складу са постављеним сетом критеријума.

Истраживање је показало да се на .rs домену налази 68,9% веб-продавница, али да је свега 66% .rs домена регистровано на правно лице које је власник сајта, чије податке чак 15,1% веб-продавница не објављује или објављује само делимично.

Вордпрес платформу користи 67% веб-продавница, а активан SSL/TLS сертификат их има 97%, од чега је чак 91,44% *Domain Validation*. На 84,8% веб-продавница наведено је да испоручују само у Србији. Притом, плаћање картицама омогућава њих 52,1%. Чак 87,1% веб-продавница има имејл на властитом домену.

3.6. Сајт Фондације рнидс.срб/рnids.rs

Током 2023. године сајт Фондације РНИДС забележио је 155 хиљада посета, што је око 3% ниже у односу на 2022. годину. Сајт је имао нешто више од 112 хиљада посетилаца, што је на сличном нивоу као и током 2022. године, а број прегледаних страница за око пет хиљада мањи него у 2022. години и износио је нешто више од 315 хиљада. Као и у претходној години, највише посетилаца обрело се на сајту захваљујући органском саобраћају.

Ни 2023. године није било значајних промена у смислу типа садржаја због ког посетиоци долазе на сајт, па су најпосећеније биле странице на којима се обавља WHOIS претрага или преузимају подаци о називима домена, док је следећа најпосећенија група страница била она са које се бесплатно преузимају ћириличка писма, односно фонтови.

3.7. Домен пројекат

У току је оптимизација РНИДС-овог Јутјуб канала. Видео-садржај се сада пласира и у краћем вертикалном видео-формату (*shorts*), који органски доноси већи број прегледа.

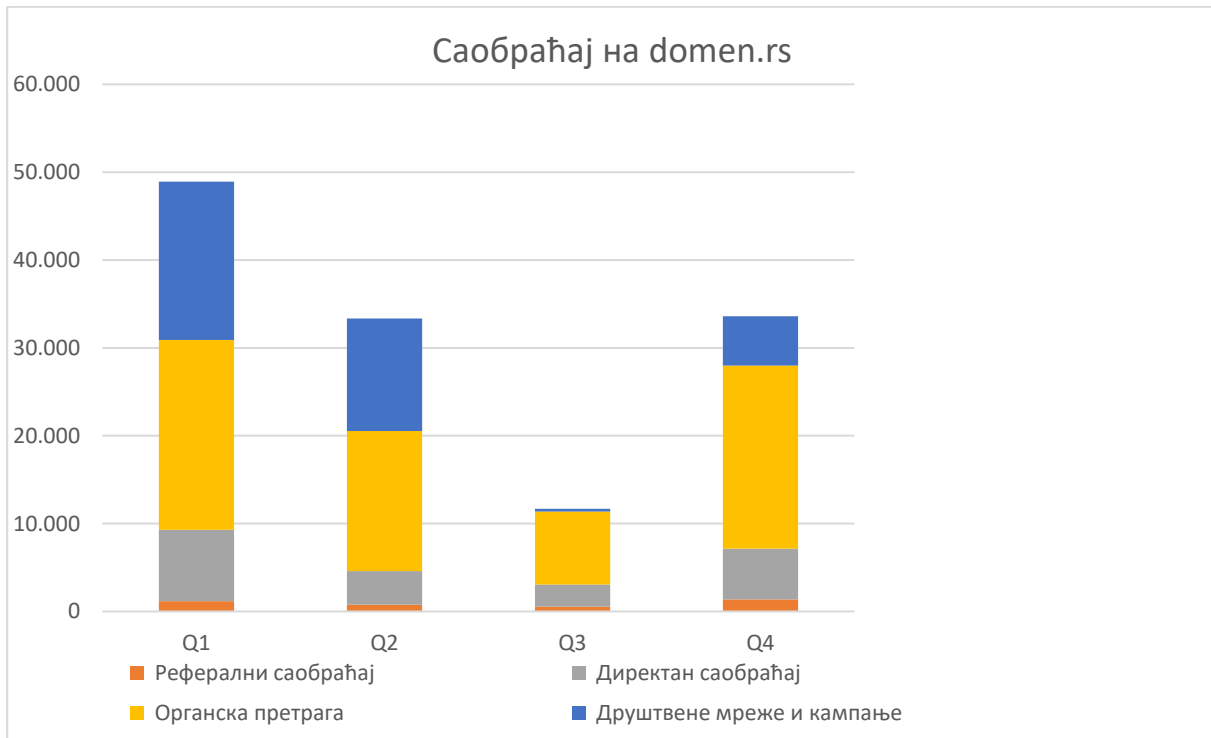
Од 2022. године domen.rs има нове канале комуникације на друштвеним мрежама Линкедин, Фејсбук и Инстаграм и нови визуелни идентитет. Ово се показало као добро решење јер је крајњи садржај прилагођен циљној групи портала.

Израда новог сајта је у завршној фази, у току су последње провере и сајт је спреман да буде пуштен уживо.

3.7.1. Сајт домен.срб/domen.rs

Током 2023. године на сајту на адреси [домен.срб/\[domen.rs\]\(https://domen.rs\)](https://domen.rs) наставили смо да пласирамо како нове тако и већ устаљене теме и придобили смо нове циљне групе. Током 2023. године забележене су 93.332 посете и 62.941 посетилац. Садржај на сајту је ажуриран сваке недеље новим ауторским текстовима, једанпут месечно бесплатним pitajte.rs вебинарима, као и dobrim примерима употребе националног .rs домена. Крајем сваког месеца пласирани су domen.rs интервјуи, који имају одличне реакције публике јер дају јасне одговоре на унапред дефинисана питања кључна за интернет пословање.

У графикону испод могу се видети најзаступљенији извори саобраћаја ка сајту у 2023. години.

Број страница на сајту које су погледане током године износи 105.763, а посетиоци су проводили на страници просечно минут. На сајту се и даље у великој мери врше WHOIS претраге. То чини око 10% у уделу свих посета сајту, док је остатак посета распоређен на објављиване садржаје.

4. Послови Фондације

4.1. Интерни ИКТ сервиси

Сви интерни сервиси канцеларије су беспрекорно функционисали. На систему за регистрацију домена извршено је неколико измена како би се олакшао рад, или убрзао процес рада.

Новим запосленима, који су почели рад у овом периоду, обезбеђена је потребна обука (у складу са правилницима РНИДС-а), као и ИКТ опрема.

4.2. Правни и општи послови

Током 2023. године дошло је до кадровских промена у више сектора РНИДС-а:

- један запослени мање у оквиру сектора за опште, правне и финансијске послове
- једном запосленом у ИКТ сектору је престао радни однос, док су два нова запослена примљена на пробни период, од којих је један примљен у стални радни однос.

Сви рачуноводствени послови током године обављани су редовно и несметано.

4.3. Подршка Управном одбору

Током 2023. године било је 14 седница Управног одбора, од чега је шест одржано електронским путем.

Чланови УО одржавали су бројне радне састанке, на којима су најчешће разматрани будући пројекти, планови, текућа питања и др.

Током 2023. године извршена је ревизија појединих докумената у Фондацији, и том приликом су укинута документа која су раније донета, а чија потреба за даљом применом је престала да постоји. Поред наведеног, донета су нова акта као што су:

- Правилник о комуникацијама
- Пословник о раду Управног одбора
- Правилник о располагању финансијским средствима.

4.4. Подршка Конференцији суоснивача

У 2023. години одржане су четири седнице Конференције суоснивача, од тога две изборне и две редовне.

Прва изборна седница Конференције суоснивача одржана је 21. фебруара 2023. године, путем система за електронско гласање. Том приликом је изабрана нова заменица председника Конференције суоснивача Биљана Пунош, док је друга изборна седница одржана 8. септембра, када су суоснивачи изабрали новог председника Конференције суоснивача, Ивана Романића.

Конференцији суоснивача у 2023. години су приступила четири нова члана, а иступило девет суоснивача. Година је окончана са 129 суоснивача.

Сектор општих и правних послова је раду овог органа пружао редовну стручну и административну подршку, која се огледала у организовању седница, припреми нацрта аката, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама и изради и објављивању донетих аката.

4.5. Финансије

Финансијски план за 2023. годину је усвојен на 376. седници УО одржаној 28. 12. 2022. године и као такав се примењивао у току 2023. године.

Током године доспеле су годишње камате, по основу улагања у седмогодишње и петогодишње државне хартије од вредности 2018. и 2019. године, док куповине нових ХоВ није било.

Као и у случају ранијих година, код банака са којима РНИДС сарађује, и даље су код једне банке повољнији услови за такозвано орочење преко ноћи (*overnight*) него услови код других за орочење истих износа на период од шест месеци до годину дана, па су у том смеру и усмеравана средства, превасходно поштујући принципе сигурног улагања.

Такође су, у другом кварталу реорочена средства на период од шест месеци, док су у последњем кварталу 2023. средства реорочена на период од годину дана.

Током јануара спроведен је и попис имовине и обавеза РНИДС-а са стањем на дан 31. 12. 2022. Пописне листе и пратећи извештаји пописних комисија су комплетирани и благовремено достављени УО на усвајање, што је и учињено на 377. седници Управног одбора одржаној 25. 1. 2023. године.

У току првог квартала је завршена израда финансијских извештаја за пословну 2022. годину, након чега је тим независног ревизора спровео поступак предревизије. Финансијски извештаји су усвојени на седници УО од 28. 6. 2023. године, а након тога је извршена предаја истих АПР-у.

Симултано је издато и позитивно Мишљење независног ревизора и његова суштина је да „финансијски извештаји приказују истинито и објективно по свим материјално значајним питањима финансијски положај РНИДС-а на дан 31. 12. 2022. године, као и резултате његовог пословања за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији”.

4.5.1. Финансијски извештаји

4.5.1.1. Реализација финансијског плана

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31.12.	Преостало за реализацију	Процент реализације
A	Приливи	212.475.744	227.685.949	-15.210.205	107%
1	Приливи за регистрацију домена	207.569.731	222.047.685	-14.477.954	107%
2	Накнаде за чланство суоснивача	1.752.000	1.332.000	420.000	76%
2.1	Постојећи суоснивачи	1.608.000	1.284.000	324.000	80%
2.2	Нови суоснивачи	144.000	48.000	96.000	33%
3	Финансијски приливи	2.149.430	1.844.090	305.340	86%
4	Остали приливи	1.004.583	2.462.173	-1.457.590	245%
4.1	Услуга провере оспособљености	48.000	40.800	7.200	85%
4.2	Приливи из иностранства	906.583	906.583	0	100%
4.3	Остало	50.000	1.514.790	-1.464.790	3030%
Б	Одливи	254.612.479	223.589.036	31.021.443	88%
5	Послови регистра	36.786.000	25.068.306	11.717.694	68%
5.1	Системи	32.041.104	22.375.457	9.665.647	70%
5.2	Софтверске лиценце	2.948.112	2.362.848	585.264	80%
5.3	Политике и правила	530.000	0	530.000	0%
5.4	ЦЕРТ и безбедност	1.266.784	330.000	936.784	26%
6	Маркетинг и комуникације	26.330.590	25.591.155	739.436	97%
6.1	Истраживање тржишта	2.000.000	1.520.989	479.011	76%
6.2	Промоција	8.747.040	8.598.931	148.109	98%
6.3	Услуге маркетинга и пи-ара	4.200.000	4.141.261	58.739	99%
6.4	Догађаји и пројекти	11.383.550	11.329.975	53.576	100%
7	Друштвено одговорно пословање	9.047.961	8.883.206	164.754	98%
7.1	Спонзорства и донације	4.263.878	4.262.010	1.868	100%
7.2	Сарадња са факултетима, државним органима и др. организацијама	4.034.082	4.008.812	25.270	99%
7.3	Подршка и награде	750.000	612.384	137.616	82%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31.12.	Преостало за реализацију	Процент реализације
8	Сарадња са овлашћеним регистрима	5.772.000	985.738	4.786.262	17%
8.1	Тржишна сарадња	2.940.000	221.655	2.718.345	8%
8.2	Техничка сарадња	1.557.600	92.593	1.465.007	6%
8.3	Обуке и радионице	1.274.400	671.491	602.909	53%
9	Сарадња са међународним и домаћим организацијама	21.043.058	19.905.034	1.138.024	95%
9.1	Међународне организације	19.446.258	18.841.356	604.902	97%
9.2	Домаће организације	1.596.800	1.063.677	533.123	67%
10	Интернет сајтови РНИДС-а	5.419.080	4.980.717	438.363	92%
10.1	Редовно одржавање и хостинг	1.843.800	1.583.125	260.675	86%
10.2	Израда и унапређење сајтова	3.575.280	3.397.592	177.688	95%
11	Пословање Фондације	120.488.190	105.835.124	14.653.067	88%
11.1	Конференција суоснивача	7.565.413	5.541.631	2.023.782	73%
11.2	Управни одбор	20.937.737	17.449.268	3.488.469	83%
11.3	Остала тела	2.984.948	705.553	2.279.395	24%
11.4	Остали заједнички трошкови	283.200	0	283.200	0
11.5	Запослени	64.254.570	62.999.732	1.254.838	98%
11.6	Унапређење рада канцеларије	1.674.686	973.459	701.227	58%
11.7	Режијски трошкови	3.978.166	3.214.075	764.091	81%
11.8	Професионалне услуге	9.111.366	8.770.006	341.360	96%
11.9	Набавка и одржавање канцеларијске опреме и просторија	4.557.864	2.302.047	2.255.817	51%
11.10	Осигурање	850.500	533.037	317.463	63%
11.11	Административно-логистички трошкови	4.289.740	3.346.316	943.424	78%
12	Финансијско-порески одливи	24.550.000	31.872.099	-7.322.099	130%
12.1	Финансијски одливи	350.000	348.405	1.595	100%
12.2	Порески одливи	24.200.000	31.523.694	-7.323.694	130%
13	Резерва	5.175.600	467.658	4.707.942	9%
13.1	Резерва Управног одбора	1.000.000	0	1.000.000	0
13.2	Резерва Директора	3.500.000	0	3.500.000	0
13.3	Плаћања пренета из претходне године	675.600	467.658	207.942	69%

4.6. Преглед финансијских средстава

У наставку документа дато је стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 31.12.2023.

Датум	31.12.2023.	
Средњи курс евра	117,1737	
Валута	РСД	ЕУР
Средства у РСД	РСД	Прерачунато у ЕУР
Текућа средства у РСД	102.991.738	€878.966
Орочена средства у РСД	6.000.000	€51.206
Укупно	108.991.738	€930.172
Средства у ЕУР	Прерачунато у РСД	ЕУР
Текућа средства у ЕУР	25.870.898	€220.791
Орочена средства у ЕУР		
Укупно	25.870.898	€220.791
Укупно без ХОВ	134.862.636	1.150.963
Хартије од вредности	46.517.959	€397.000
Укупно новчана средства	181.380.595	€1.547.963

Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачунато у динарима, износи 181.380.595 динара.

4.7. Набавке

Током овог периода извршена је набавка мрежне опреме пратећег софтвера.

Поред тога, спровођене су потребне набавке директном погодбом, као и мале набавке за потребе РНИДС-а.

Управни одбор је донео Правилник о располагању финансијским средствима РНИДС-а, који обухвата и одредбе које се тичу поступка набавке, чиме је престао да важи Правилник о спровођењу поступка набавки из 2014. године.

У Београду,
март 2024. године

Дејан Ђукић
директор